

چکیده

مهم ترین جرمی که مجازات قصاص دارد، جرم قتل عمدی است. در حقوق کامن لا، اگر قتل عمد با نقشه قبلی و به اصطلاح با سبقِ تصمیم توأم باشد، از آن به عنوان قتل عمد (murder) اسم می برند. قبلاً مجازات این نوع قتل در انگلستان، مرگ به وسیله ی دار بود، تا آنکه به موجب قانون ۱۹۶۵ مجازات اعدام لغو و حبس ابد جایگزین آن شد. در حقوق ما اگر قتل از روی عمد و عدوان تحقق یابد، برای ثبوت قصاص کافی است؛ خواه قاتل از قبل نقشه ی قتل را طرح نموده باشد یا اینکه در یک آن و بدون تصمیم قبلی اقدام به قتل نماید. در قانون مجازات اسلامی از قتل تعریفی نشده است. لیکن از آنجا که قتل یک مفهوم عرفی است، برای تشخیص تحقق قتل باید به عرف مراجعه کرد. در تعریف قتل می گویند؛ عبارت است از سلب حیات، یا اخراج روح از بدن یا ازهاق نفس که در واقع تعریف لفظ به لفظ است. قتل عمد آن است که فاعل، قصد قتل داشته باشد و قتل را به همان نحوی که قصد کرده است، واقع سازد؛ با توجه به این تعریف، عناصر تشکیل دهنده ی قتل عمد دو چیز است:

اول - عنصر معنوی (قصد) . دوم - عنصر مادی (جنایت - مقصود).

به این ترتیب، قتل، وقتی عمد خواهد بود که قصد، وجود داشته باشد و مقصود نیز واقع گردد.

اگرچه تحقیقاتی چند بر اساس قانون مجازات مصوب ۱۳۷۰ حول محور موضوع قتل عمدی انجام شده و با نظر به اینکه بررسی اندک شماری نیز طبق قانون مجازات جدید مصوب ۱۳۹۰ در این زمینه صورت گرفته و هنوز خلل هایی در این مورد وجود دارد، بر آن شدم برای پوشش خلاء های موجود، به بررسی تطبیقی این عنوان در حقوق دو کشور انگلستان و ایران پردازم.

باشد که مورد عنایت سیستم آموزشی، اساتید دانشگاه و دانشجویان حقوق قرار گیرد.

در این تحقیق به سوالاتی از این قبیل اشاره شده: ۱) تعاریف قتل عمد در حقوق ایران و انواع قتل عمدی در حقوق انگلستان چیست؟ ۲) مفاهیم قتل عمد در حقوق ایران و انگلستان چیست؟ ۳) سیر قانونگذاری در حقوق ایران حول موضوع قتل عمد به چه صورت بوده است؟ ۴) مقررات جزایی قتل عمدی در حقوق ایران و انگلستان به چه صورت است؟ و فرضیه ها حاکی است از: ۱) قتل، از بین بردن یک انسان است که وصف عمد آن، قبیح بودن این عمل را تشدید می کند. ۲) مفهوم قتل عمد، در لغت و از نظر حقوقی، مفاهیم مختلفی را به ذهن متبادر می کند؛ که در لغت، کشتن و در نظر حقوقدانان، گرفتن روح دیگری تعریف می شود. ۳) قوانین مصوبه ی حقوق جزا تاکنون موارد مشابهی را تحت عنوان مجازات برای قتل عمد در نظر گرفته است، که به مرور زمان دستخوش تغییرات شده است. ۴) از حیث اینکه چه اشخاصی مرتکب قتل عمدی محسوب می شوند و چه افعالی تحت عنوان جرم قتل عمدی قرار می گیرند، به سوال مطروحه پاسخ داده خواهد شد.

واژگان کلیدی : تعریف قتل عمد، مفهوم قتل، انواع قتل، عناصر قتل، مقررات جزایی